

Окуолаңа ғарарбаш

олуң-олуң күмембін

(Оқыла наиненесін сақтарах оғолып)
бұлайшылаптың елпіндең көмекшіліктеріндең
біршама даңыздағы мәдениеттің

ҮӨРЭН-КӨТӨН ТУРАММЫТ ҮӨРЭНЭРГЭ БЭЛЭММИТ

Музыка тыаңыр. Буратино азбукалаах сүүрэн кириэр, үнкүүлүүр.

БУРАТИНО:

Мин оскуолацаа үөрәнэ баран эрэбин.

Үөрәр-көтөр, тахсан баар. Ол баран санылаахаа куосканы көрө түнэр. Кот Базилио Саныл Алисалтын үнкүүлүүллэр. Саныл Алиса Буратиноу күннү-кунаа этэр.

САНЫЛ: Буратино ханна бардын?

БУРАТИНО:

Оскулабаа.

САНЫЛ: Оскулапаа барьмаа, бингилини батыс. Бинги эйгин тото-хана

анатыахыт, дөннөртөн харчы көрдүөхтүг, байыахыт.

БУРАТИНО:

Суюх, мин хайлан да үөрәнээхээчин, уугэй опохсо олоруом этээ. Энгитини кытта барсыбыалын.

БАЗИППИО:

Оччобо бу супулунан бэйэн бар!

Буратино азбукалын былдаан ылар уонна куотан хаалаллар. Буратино ытты-ыгты тахсан баар. Малъвина кириэн үнкүүлүүр.

МАЛЪВИНА:

Дорооболорун, оболор!

Дыкти күкүпяа Малъви-ынын
Энгилни оскуолацаа баарыгтынан эхэрдээлийбин!

Энгилэх үүсүү бадарыбын.
Мин бугун эрдэ турдум,
Мээнэ олох сыплыбатым
Субу билгигин кынаглан

Сумжыбын бэлэнмээтим.

Сумжыкыттан малын барьтын хостон көрдөрөр.

МАЛЪВИНА:

Хайа, Буратином ханнаный?
Ханна баран хааллабай?
Оболоор, бары чийин тэннээ

ОБОЛОР ХОРУНАН:

Бу-ра-ти-но!

Ханьытыллар. Буратино сүүрэн кириэр, суумкатьн бытата быстыбыт.

БУРАТИНО:

Бэниэлэй оболор, дорооболорун!
Буратиносттан истин эхэрдээ
Бу суумкабын көрүн эрэ
Баай-дуул бөбөтө мянна баар.

Сүмжитын ичин барытын Мальвина оствуулугар сүөзэн кэбийнэр.

МАЛЬВИНА:

Оо, дээ нааа элбэх бөгүү хомийбүкүн
Оскуолаца манан тугу гыныахынай?
Онно эйитин учрэтихтэрэ,
Олох ооннъотохтара субда.

БУРАТИНО:

Оо, дээ өйдөөн эрэбин
Олох нааддата суюу ылбырлын.
Очнобо дээ тугу ылабын,
Туух нааддатын хайдах билэбин?

МАЛЬВИНА:

Бүлэллор, оскуолаца туух нааддатын
Бурагиноча өйдүүр гына этин эрэ.
БУРАТИНО:
Өйдөөтэхпүнэ атыны ылывам субда.
Оскуолаца уруучука ылабын дуо?
Пенапалы? Ооннуур массыынагары?
Кинигэлэри? Кукулапары?
Озборор махтанабын энээхэ,
Мийгин учрэтийнкийтгээр!
Билитин мин дээ билглийн,
Оскуолаца туух ыларбын.
ОНтон энхи бэйнжит
Оскуолаца барарага бэлэнжит дуо?
Эдьиийбүнэн Мальвинальын
Энтийнин берэбийрэлийнхит.

БУРАТИНО:
Харахтарын саба баялан сүүмка ба Уерэх тээбиринин хомуулууга үүрэх.
Обзоор, оскуолаца киирэнгит
Олох ончу мэнжктэйжит.
Күстээх, бынай буолаавын,
Үчүгэй Уэрэнэеччи дэгээрин!

Обзор, мин Азбукабын Саыл Kot Bazilioluun булыдаан
ылбырттара. Мийхэ азбукабын көрдүүрбэр үүс-көмө буолуухут
дуо?
ОБОЛОР:
Көмөлөнчүхтүүг.

МАЛЬВИНА:

Үөз-көтөө ёс хоноонун этэбит: «Үөрэх баар - бараммат баай».
Тахсан барааллар. Эмисэ тыас-усс бөбө буолар. Тыттан сиппимр миймийт
Дэээгээ Баабалар сурэн түнэллэр. Үнкүлүүгүүллэр.
ДЬЭЭГЭ БААБА:
Мийгин обзор күүтэллэр дуо?
Мийгин Уэрэ-көтөө көрсөллөр дуо?
Онно тыба тураах күлгэхлар сипсийдэ:
«Обзор оскулага баран эрэглэр», - димир.

Онно эйитин ким да ылыва субда,
Онно өйдөөхтерү эрэ күүтэллэр!
ЫЫТААЧЫ:

Обзорор бүтнэннэрэ, Дэээгэ Бааба
Олсу-олус өйдөхтер,
Оскулаба кинигэри
Учуталлар күүтэллэр.

ДЬЭЭГЭ БААБА:

Олох ончу сымылалаама,
Ама, хайлан оннук буолуй?

ЫЫТААЧЫ:

Итэбэйэт буолаххына, эмээсхин
Кинигэри бэрэбэржээ.
ДЬЭЭГЭ БААБА:
Дээ эрэ, бэлэмнэнн.
Дыкти-дъээбэ ыйытыларбар
Эппиэттийгэ бэлэмнэнн.
Сиэбйтэн кумаабы танаарар

1. Хара чычаахтар олороллор
Хас бишрдийн илмисэ
Ким кинилэри тайяацай?
Буукубалар.

2. Манган хаары туухохут
Манан суолу дуоскача хааптарахын.
Миэл.
3. Отут Ус эдьиийдилэр
Ончу тэбис-гэннэр
Кинигэри билгэн
Киэн билиплэх буолуун.
Буукубалар.

4. Кинигэлэри илшигилтэрг ылыхыгт
Ончу тэбис-гэннэр
Кылааска опоруухут...
Паарт.
ДЬЭЭГЭ БААБА:
Бары мингин сэхтэрдүгүт
Бастакы кылааска киирэргэ сөл эбиккит.
Звонок тыаңыр.

ДЬЭЭГЭ БААБА:

Уой, тух буолна?
ЫЫТААЧЫ:
Чуораан тыаңаага.
Тохтолул буолла.
ДЬЭЭГЭ БААБА:
Чобулучу көрөнгүг
Частушкабын истин.
Бэниэлэй эмээсхиннин
Биэнсийээзэ опоробуун. Ух!

Бары мийгин көрүн,
Баркэ сэргээн истиң.
ДҮЭЭГЭ БААБА:
Мин частушкабын сөбүлээтгигт дуо?

ОБОЛОР: Аны оболор частушканы истибчин!
Баниэлэй частушканы истин,
Бары үерүүн-ютүн сэргээн,
Кулгааххытын харыстаң,
Кумазынан бүелзэнг! Ух!
Ийзбинээн баран инэбин
Икчиэн букец тугабыт
Арай сиёжкибогт мэнэйдээн
Ааммытын сүгерэн кэбистибит. Ух!
Тарас уолбут иедэйдэ
Тэтэрээтин сутэрдэ.
Кун айны тэтерээтин
Кердүүрттэн соло булбата. Ух!

БААБА:
Үрьеабыг-тойуклут ыраахтан
Үраахха диеэр диеэрэйдэ,
Этэн-тынын арапдытан
Эмзэхсний минин атаарын.
Дъээгэ Бааба сиппирин минин көтөн барар.

ЧАСТУШКАРЫН ИСТИБЧИН:

Эмээ звонок тынааата
Эппитин-хааммытын эрчийийн.
1 ОБО: Күнчнэн булблакка, чаас аайы
Күүнүруухгүй биниги,
Хас сарсыярда аайы
Хайван да зарддакалыбыгт.
2 ОБО: Тымныйыттан куттаммалыгт,
Төгрөг диеэхээ эрчиллэбигт,
Эми мэнэ испалгит
Эппитэ бинир: эрчилгии.

Ленталаах спортивный үнкүү.
«Вместо весело шагать» музыка.

ЧАСТУШКАРЫН ИСТИБЧИН:
Оболоор, оскуолаба төнө бэлэмнээхлитин
Дьоннорбуутгар көрдөрүххийнг эрз.

ПААРАНАН ООННЫУУ:
«Баладжан ыйын 1 күнэ».

Огополоско олпорон эрэ угийбуuta булоллаптар. Будильник тынаагатбұна
кроссовка кэтэр, суумка сүгер. Сибээки тутар. «Оскуюлаба бәзәммин», -
диэхтээх. Ким эрдэ бүлгүт от кайар.

ЧАСТУШКАРЫН ИСТИБЧИН: Эмиж чуораан тынааата. Аны бининни ырыа уроуга күүтэр.

«Хатын» оболор ырыалара.

Оболоор, оскуолађа барарга бэлэммит, элбэхэх үерэннибит,
элбэбү биллигит. Билгигин Буратино көрдөнүүтүн толорон Саңыл
Алиса. Кот Базилио былдаабыт азбукаларын көрдүү барабыт
дую? Хайа диеэки сүрүүттэрэй?

ЧАСТУШКАРЫН ИСТИБЧИН: Эмээ звонок тынааата. Аны бининни ырыа уроуга күүтэр.

«Хатын» оболор ырыалара.

Оболоор, оскуолађа барарга бэлэммит, элбэхэх үерэннибит,
элбэбү биллигит. Билгигин Буратино көрдөнүүтүн толорон Саңыл
Алиса. Кот Базилио былдаабыт азбукаларын көрдүү барабыт
дую? Хайа диеэки сүрүүттэрэй?

ЧАСТУШКАРЫН ИСТИБЧИН: Эмээ звонок тынааата. Аны бининни ырыа уроуга күүтэр.

«Хатын» оболор ырыалара.

Оболоор, оскуолађа барарга бэлэммит, элбэхэх үерэннибит,
элбэбү биллигит. Билгигин Буратино көрдөнүүтүн толорон Саңыл
Алиса. Кот Базилио былдаабыт азбукаларын көрдүү барабыт
дую? Хайа диеэки сүрүүттэрэй?

ЧАСТУШКАРЫН ИСТИБЧИН: Эмээ звонок тынааата. Аны бининни ырыа уроуга күүтэр.

«Хатын» оболор ырыалара.

Оболоор, оскуолађа барарга бэлэммит, элбэхэх үерэннибит,
элбэбү биллигит. Билгигин Буратино көрдөнүүтүн толорон Саңыл
Алиса. Кот Базилио былдаабыт азбукаларын көрдүү барабыт
дую? Хайа диеэки сүрүүттэрэй?

ЧАСТУШКАРЫН ИСТИБЧИН: Эмээ звонок тынааата. Аны бининни ырыа уроуга күүтэр.

«Хатын» оболор ырыалара.

Оболоор, оскуолађа барарга бэлэммит, элбэхэх үерэннибит,
элбэбү биллигит. Билгигин Буратино көрдөнүүтүн толорон Саңыл
Алиса. Кот Базилио былдаабыт азбукаларын көрдүү барабыт
дую? Хайа диеэки сүрүүттэрэй?

ЧАСТУШКАРЫН ИСТИБЧИН: Эмээ звонок тынааата. Аны бининни ырыа уроуга күүтэр.

«Хатын» оболор ырыалара.

Оболоор, оскуолађа барарга бэлэммит, элбэхэх үерэннибит,
элбэбү биллигит. Билгигин Буратино көрдөнүүтүн толорон Саңыл
Алиса. Кот Базилио былдаабыт азбукаларын көрдүү барабыт
дую? Хайа диеэки сүрүүттэрэй?

ЧАСТУШКАРЫН ИСТИБЧИН: Эмээ звонок тынааата. Аны бининни ырыа уроуга күүтэр.

«Хатын» оболор ырыалара.

Оболоор, оскуолађа барарга бэлэммит, элбэхэх үерэннибит,
элбэбү биллигит. Билгигин Буратино көрдөнүүтүн толорон Саңыл
Алиса. Кот Базилио былдаабыт азбукаларын көрдүү барабыт
дую? Хайа диеэки сүрүүттэрэй?

ЧАСТУШКАРЫН ИСТИБЧИН: Эмээ звонок тынааата. Аны бининни ырыа уроуга күүтэр.

«Хатын» оболор ырыалара.

Оболоор, оскуолађа барарга бэлэммит, элбэхэх үерэннибит,
элбэбү биллигит. Билгигин Буратино көрдөнүүтүн толорон Саңыл
Алиса. Кот Базилио былдаабыт азбукаларын көрдүү барабыт
дую? Хайа диеэки сүрүүттэрэй?

ЧАСТУШКАРЫН ИСТИБЧИН: Эмээ звонок тынааата. Аны бининни ырыа уроуга күүтэр.

«Хатын» оболор ырыалара.

Оболоор, оскуолађа барарга бэлэммит, элбэхэх үерэннибит,
элбэбү биллигит. Билгигин Буратино көрдөнүүтүн толорон Саңыл
Алиса. Кот Базилио былдаабыт азбукаларын көрдүү барабыт
дую? Хайа диеэки сүрүүттэрэй?

ЧАСТУШКАРЫН ИСТИБЧИН: Эмээ звонок тынааата. Аны бининни ырыа уроуга күүтэр.

«Хатын» оболор ырыалара.

Оболоор, оскуолађа барарга бэлэммит, элбэхэх үерэннибит,
элбэбү биллигит. Билгигин Буратино көрдөнүүтүн толорон Саңыл
Алиса. Кот Базилио былдаабыт азбукаларын көрдүү барабыт
дую? Хайа диеэки сүрүүттэрэй?

Күөл кыттыгыгар тиийэн кэлэллэр. Иккى баңа ыстанапана сыйдьлаппар, үнкүүлүллэр.

БАБАЛАР:

Озопор, дорооболорун, энти аптаах күлүүчү ыла қалпигит дуо? Бинги ийзбитигэр Черепаха Тортиллача баар Билитин ынтырахпты. Бары биниргэ ханыгытаяныг эрэ. Тор-түл-ла!

Уу устун Тортилла баайа-баайа устан кэлэр, ылпывр.

ТОРТИЛЛА:

Оболоор, мин истэ-биль сыйдьлабын, оскуолаба баран иñер эбиккит. Ити Карабас-Барабас тылын истимэн, аптаах күлүүнү бижимэн. Бу күлүүс энижэх дьолту абылайба. Бастаан мин 3 сорудаахтын банаальсты толорун эрэ. Мин ыбытыларбар эпниэттэн эрэ.

- Оскуолаба баран абылаххыт дуо?
- Оскуолаба кимрэн суруйууххут дуо?
- Оскуолаба оболор Ухсэлгэр дуо?
- Онно мэнкитиэххит дуо?

ТОРТИЛЛА:

Маладьыластар. Эниэз мин дьолту бэлэхтибин. Кыньыл көмүс аптаах күлүүчү. Суолтуун ылан биэриэм. Салпын айланнаан, ончу тохтан да толтууман. Бары утгуну баразабын, бары дьолту-сортуну!

ТЫА ИЧЧИТЭ:

Оболоор, кылааптыгыгар чугаанатбыт. Уой, ким эрэ опорор, тыа иччите эбйт. Дорооболонун, оболоор.
Кэгэлэн ажай опоробун. Элбэх эрэйи, монголу туураабыкытын барыгын билэ опоробун. Маладьыластар, оскуолаба баррага бэлмээх эбиккит. Бу эниэх бастакы Укэлтийт обо садын болэхтэрэ күүтэллэр. Аптаах күлүүсүкт ханна баарый?

ЫЫТААЧЧЫ:

Төрөлгүүтэргүйт болтэмнээбйт толтору быянчнаах бырааныннык-таабы оствууларыгар ынтырабыт. Чэ, оболоор, барынхаха, торел-пүтэрбйт субэлэрин-амаларын истиэххэ.

ЫЫТААЧЧЫ:

Оболоор, көрүн эрэ. Күөл кыттыгыгар ким эрэ опорор, баран көрүеүн эрэ.

Водяной төрөлгүүтэргэ ооннуу ынтар. Бајзапар көмөнгөнөллөр.

**ОСКУОЛАБА БАРАРБЫН
ОПУС КҮҮТЭБИН**

Биниэх аптаах оствуурчилар геройдара ыандыттывыллар. ыыТААЧЧЫ:

Оболоор, бу ким будильникт? Бу будильник алдьаммыт дии. Чэйн, билэр дьонтон ынтыбаын.
ОБОННЬОР:
Энгиги тугу эмит сүтэрбйт буоллаххытына, булган биэрэм мин. ыыТААЧЧЫ:

Эт эрэ эн миэхэ, ким эмит будильник эйинэх абалбатаба дуо?
ОБОННЬОР:
Суох, суох. Көр даваны, бу маллары бу арагайка, бу бэстилиэт. Бу ким киэнэй? Энинэ дуо, оболоор?
ОБОЛОР:
Суох, суох, суох.
Эмискэ Шаполяк сүүрэн кириэр.

ШАПОКЛЯЙ:
Бу барыта мин малым. Бу арагайканан чычаахтары ытызьлам. Бу бэстилиэтинэн оболору күттум.
Будильниги ороон иñэн кэннингэр кистиир. ыыТААЧЧЫ:
Абаг, абаг будильниктын. Тобо уоран ыллын?
ШАПОКЛЯЙ:
Энгинин улаалпартыннаар динэн. Энгинин оскуолаца барбатыннаар динэн.
Күлгэ-кулгэ күогтан хаалар. Опус кэрэ көрүннээх фея кириэр.
ФЕЯ:

Мин эниэхэ быраанынныкка кэллим. Остуоруяа кэнибин абалтым. Чэйн, яблоконы кэтээн көрүебүн. Яблокам барахсан бүлүүнээр төгүүрий-төгүүрий. Айболит кириэр.
АЙБОЛИТ:
Утгүү санаалаах Айболиллын. Кынынаан, уолунаан, кэргэни-нээн добруум Крокодилл кэлэн барда. Кинилгэри барыларын мээрэйцингэ хас ыраадыннык нааддани?

АЙБОЛИТ:
Энгиги бу кими көрдөөтүгүт?
ЫЫТААЧЧЫ:
Шаполяк эмээхсини. Кини бинги буудильниктын уорда.
Айболит тахсан барар.
ФЕЯ:

Яблокам барахсан, көмүс тариэлкбээ төкүүчүй. Атын оствуурууяда илтт бичигини.

Акаарычаян Уйбаачаан кимэр.

АКААРЫЧААН УЙБААЧААН:

Хайа, бу оболору ханна кыйдаталаатыгы? Оскуолаада даа?
Оччоюу күн айай уруок аабаатыг дуу? Ээ, ол кэриэтин доох

ЫЫТААЧЧЫ: Уйбаачаан, эн сыйна этебин. Уярах хайаан да наада.

Урдугер сыйлыт ордук.
Оболор бэнзэрэ да этиэхэрэ.

ОБОЛОР: Уярах баар - бараммат баай.

ЫЫТААЧЧЫ: Уярах баар - бараммат баай.

ЭТ ЭРДАА: Эт эрд, Уйбаачаан 2+3 хас буоларый?

АКААРЫЧААН УЙБААЧААН (кэтибин тарбанар):

Ээ, ээ 6 дуу, хас дуу?

ЫЫТААЧЧЫ: Оболор, хас буоларый?

ЭТИИЭТ: Уйбаачаан, эн сыйна этииэттээтин. Аны задачата суюттаа

эрэ. Кирлиээсэ 1 ыт обото олпорут, онно иккис ыт обото сүүрэн
калбит. Хас ыт обото буолбутуй?

УЙБААЧААН: Араада, мин оскуолаада бараарым дуу? Туу да билбэгт эбилиппин.

ЧЭ, ОБОЛОР: Уйбаачаан сыйна этииэттийр. Ойолор кеннерэллөр.

ЧЭ, КЕРСҮӨХХЭ ДИЭРИ: Уйбаачаан сыйна этииэттийр. Ойолор кеннерэллөр.

2. Иллингэ-атаба суюх даа буоллар,
Барыга Уэрэгэр баар чуу.

Киннигэ.

ЫЫТААЧЧЫ:

Билитин «Сындаайын суулстар» биэрии. Бугун көрүөххүт би-
нили кыраачаан суулстарбытын. Киннилэр салтын сайдан искуство
улахан суулстара буола улаатыхтара.

Көрсүнг, акробат уоллстары.

ЫЫТААЧЧЫ:

«Умники и Умницы» оннныуубутун сайдальбыгыт. Темабыт аата
- остуоруулалар. Остуоруулалар сурун геройцарын заатын ситетэрэн
Толкуудаан баран, этээрин эрэ.

Кацай - (Бессмертный)

Замей - (Горянч)

Конек - (Горбунок)

Дээзэг - (Бааба)

Курочка - (Ряба)

Елена - (Прекрасная)

Иван (Дурак).

ЫЫТААЧЧЫ:

Истин, истин!

Ити «Зов джунглей» биндинин ыалдыттата ыңызар.

Ким кыллар тустарынан билэр, үнинилэр тантын эрэ қыттар.

Хамаандалар. «Травояндные», «Хичники».

Конкурс «Хайа хамаандада элбэх кылты ааттырый?»

Бийридин, бийридин сүүрэн кэлэн этээйт, ким элбээн ааттаабыг

1 очко банаан ылар.

ЫЫТААЧЧЫ: Ессө биир таабырьнаа тайын эрэ.

1. Ким бэйэтин оботун суумкатыгар илдээ сыйльдарьай?

Көннүүр.

«Көннүүрлаах» оннныуухтут.

Эстафета: Ики хамаандада арахсан оболор мээчиги атахтарын

икки ардыгэр кыбынан баран ыстанаплар.

Хо. «Дракон» бийэтин күтүргүн ыстырь».

ЫЫТААЧЧЫ: Аны эфиргэ рекламата көрүн.

Энгии боломтобуутагар сүгэнэр сумка.

Бу суумканы саныбылыгтар сугабит.

Илийбит илгэн, футболлууха да сөл.

Дээ, билигин конкурс «Үүрэнэр суумкабын хомуй».

Ким түргэнник, бэрээдэктээхтик хомуйбут кытайар.

Күрэхганини ытыллар.

ЫЫТААЧЧЫ:

Истин эрэ, ааммытын ким эрэ тоңсуйар.

АЛААСКА КӨРСӨӨБҮТ АЛААСТАН АТААРАБЫТ

ЫЫТААЧЧЫ:

Үтүө күнүнән, күнду оболор, төрөллүттөр. Бука барыгтын самаан сайын эргилиб иштэн уонна быйлтын үерэх дылыга элбэх спүлийн тэрдээх түмүктэнэн эрэриэн итигэл-истиник эхэрдэлийбит! Күөбүчин суугуунур Муру Эбэбит алаанын бичир кэрэ муннугар дөтсөдэлт выпүснүүкчилгээний оскуулалга атаарар тэрээнтиммитгээр муунгнуулт.

Билигин эхэрдээ тыны тиэрдийхтэрэ терелгүүттэр.

Төрөллүттөр эхэрдэллэр.

Бүгүн биңиги остиорууда дойдуга ыланьгынхыг, оонньюхогут, сүүрүөхгүйт, ылпыхахгүйт-түүрүхогут,
Онон, дээ, остиорууда дойдуга айаммын саџалыабын.

Хомус тыана.

ЫЫТААЧЧЫ:

Ойон тахсар күннээх орто түрүү дойдуга ийлээх абаа азг угттарын оттор, албан залттарын автагтар дылдахаан ыяа бааынан бичир уол обго төрөвөбүтэг чун. Ийлээх ага мааны уолларын Урслу Бэргэн динэн талтаан аат ааттаабыттар. Олонхо буолтан баран омуна сух буолбат.

Өтөр буолан баран, уоллара обургу блас былас биээжээр биийгэнэ, алга былас дыралар сарыннанна, суплаабыт тимт кудук согтолонно, хастаабыт тимт кудук харыланна.

Арай бийр үтүө күн, уол оболоро буутун буулуга, холгун этэх хойдтууга, сишин этэ спүлигээх абаа дыиэлгэрийн ортуутар Сорук Болпуур уол көтөн түслүт уонна кэлбйт соруугүн манынк этэн кэбүйян барбай.

СОРУК БОЛПУУР:

Орто түрүү дойдуга олохсузайан үескээбигт сэлтээ былас хара солко сүнүүхтээх, сирэйдээх үчүгээ Арылы Кую кыны алпараа дойдүү ичигээ Тимир Чохчордоон облуу уоран илдээ барда. Чэйин, Урслу Бэргэн бухатыр онно тиймэн дурдаахаха буолтан Арылы Куюн көмүсээ.

ЫЫТААЧЧЫ:

Онооха турган Урслу Бэргэн бухатырь сыга-тура толкуйдаан баран, көрдөвүүнүн ылтын күрэс былдаана, күен көрсүнэ барар ыстаанын, ыраас тимир ырбаахыны, көрдимс тимир кээнчэтин, эрэдэлийн тимир эхэрбэгийн кээтэн кабиспит. Айын обото ат сылгытын көнтөйчүн кээтэн, күүлүнэн тутан көлүйэх охсон кэбиспит. Атын Урдуээр хагана түнээт, тус ичин диехи сапайа баттаан көтүтэ турбула үчүн.

Тыа диехи.

Хомус, түйхэх тыана.

ЫЫТААЧЧЫ:

Урслу Бэргэн бухатыр ёр дуу, өтөр дуу айаннан дыуруултан ийн көр түслүтэ хонууга эрэж-дээрээк оболор олонхо истэ опороллор ээйт.

ҮРҮЛҮ БЭРГЭН БУХАТЫР.

Ойоллоор, абааны бухатыра Арылы Кую кыны уоран илдээ баран эрэрийн энгли көрбүккүт дуо? Хайа диехи барбайтай? Миэхэ барар сүолбун ылан күлүн. Мин энгли көмөбүтүгөр олус наадыбайн. Мийгийн кытга Арылы Куону быныны барсацайт дуо? Бары, тыа бынынан бараллар. Ол иян абааны кыныны көрсөллөр.

АБААНЫ КЫЛЫА (чаксыйар, кыбантныр):

Урслу Бэргэн, эн миилин кэртэн ылаары көрдүү сүлдэбайын дуо? Мин бу баарбын. Арылы Күттэн олус ыкынабайын, унгуучу эйдеөвхүн. Көр бу, ичин кабинэри Арылы Күттэн билльяабайын. Эн бу оболпору тобо батыннара сүлдэбайын?

ҮРҮЛҮ БЭРГЭН БУХАТЫР.

Бу мин көмөлгөөнөөчүүлэrim. Биңиги эйгигин син бинир кыай-быт. Этаа обус, Арылы Куону ханна кистээбиккитин.

АБААНЫ КЫЛЫА:

Дьэ, этэн да бэрт. Бастаан таабырынна таайын. Онтон эн бинити икки күүспүтүн тэнгэнэхээхт. Оболор таабырнын таайбатаххытна, мин энгитни илдээ барыам.

Таайтарар.

1. Сайын тот, кынын аччык.

2. Унгуулаах тумустаах, унун күтүрүктаах баар үнү.
Эхэ.

ҮРҮЛҮ БЭРГЭН БУХАТЫР:

Таабырнын тааймбыгт. Аны күүспүтүн тэннэнэххээ.
АБААНЫ КЫЛЫА:
Чээр.

Охсуулалтар,

бухатырь кыайтар. Абааны Бухатыра куотан хаалар.

ЫЫТААЧЧЫ:

Ити кэнниттэн Урслу Бэргэн бухатыр кыайан-хогтоон салтын күел аттынан айаннныр. Манна илмийн сүлдээр обонньору көрсөллөр.

ҮРҮЛҮ БЭРГЭН БУХАТЫР:

Кырдаацаас, бу диехи бухатыра сүлдэарын көрбүтүн дуо?

ОБОННЬОР:

Көрбүтүм. Энгли миэхэ кыныл көмүс балтын халтарбар көмөлгөөнүүн эрэ.

Көмөлгөөнүүлөр:

Обонньор. Олонньор балтыгы кулгаабар чуганатар уонна этэр:
ОБОННЬОР:
Кынгыл көмүс балык Абсааны бухатыра ханна баарын билэр үнү.
Ус баада санаатын толордоххууна этэр үнү.

1. Оболор төрөлтүүрээ эбэрдэ нүемэрдэрэ.
2. ҮНКҮҮ.
3. ОБОННЬОР:

Кынъыл көмүс балык махтанар уонна илин дикии барын диир.
Бары илин дикии сурэллэр. Кыра хаслах кудугу бука бары тарзаканан туорууллар. Чумлуран истэллэр. Абааны бухатыра санан опорор, ханна эрэ тынаныр. Булан ылаллар.

Урулуп Баргэн бухатырь абааны бухатырын кытта охсунан қайар. Бары: «Арлылы կую» динэн ынтыраллар. Арлылы կую эмис саанан сыйтарын булаллар.

АРЫЛЫ ԿՈՒ:
Урулуп Баргэн, օջолор, маҳтанабын эниэхэ. Минигин абааны бухатырылттан босхолообукускулттан. Энтиги өрүүтүн бэрээдэктээх, утхе майтылаах уонна учгэй үүрэхтээх оболор буолартыгыгар бабарыбын. Оскулолаба кимрэн ситинимпээхтик үерзинэххит динэн бэйэм бэлэхлин туттарбын.

Бэлэх туттарар.

ОЛУС БИНГИ УЛААТТЫБЫТ,
ОСКУОЛА ДЬОНО БУОЛЛУБУТ

Музыка тыаныры. Иллитигэр сүмкапаах Мальвина киирэр.

МАЛТЬВИНА:

Дорооболорун, оболоор!
Дыкти кукула Мальвинабын
Энгинин оскулолаба бараартынан эбэрдэлийбин,
Эниэхэ угс угчуну баарабын.
Мин бүгүн эрдэ турдум,
Мээнэ олох сылдыбатым.
Субу билитин кичэйэн
Сүүмкабын бэрткэ бэрийдим.

Сүүмкагыттан малын барытын хостоон көрдөрөр.

МАЛТЬВИНА:

Хайа, Буратином ханнаный?
Ханна мээнэ бардаай?
Чэйинг, бары кичэйэн
Буратинону ынтырабын.

Оболор хорунан: «Бу-ра-ти-но» динэн ханытылылар. Буратино сүүрэн кимрэр, сүүмкатын быата быстыбыт.

БУРАТИНО:
Баниэлэй оболор, дорооболорун.
Буратиноттан истин эбэрдэ.
Бу сүүмкабын көрүн эрэ,

Бу сүүмкабын көрүн эрэ.
Байадуул бөбүн сүвкээн кэбийнэр.

Туух баар бөбүн сүвкээн кэбийнэр.

МАЛТЬВИНА:

Оо, дъэ, олус да бөбүн хомуйбукун
Оскулолаба манан тугу гыныаххынай?
Онно эйитин үерэтиэхтэрэ,
Олох оннинтоотхтара суюба.

БУРАТИНО:

Оо дъэ, вийден эрэбин,
Олох нааддата суюбу ылбырлын.
Оччоюго дъэ тугу ылбавын,

Онно тух нааддатын билэбин.

МАЛТЬВИНА:

Оболоор, Буратино ба этин эрэ,
Оскулолаба тух нааддатын.
БУРАТИНО:

Оболоор, оскулолаба тух нааддатын
Олох өйдүүр гына этин эрэ,
Оччоюго дъэ өйдүүрүүм,
Онну атыны ылбырам суюба.

Оболор эпизэттэрэ. Салгыны хараахтын саба баанан сүмкя хомуйуга күрэх.

БУРАТИНО:

Оболоор, оскулолаба кимрэнгит
Олох онну мэнжкээбэйжит.

МАЛТЬВИНА:

Үерэжкөтө ёс хоноонун этзбит:
«Үүрэх баар бараммат баай.

БУРАТИНО:

Чэйин, чэмэличчи көрүөбүн.
МАЛТЬВИНА:

Чэйтэн-чэбдик буолууң.
Быранаайдаанлар. Эмискэ тyas-усс бөхө буолар. Сиптиир миммит дъээз-Бааба сүүрэн киирэр.

ДЬЭЭГЭ БААБА:

Мийгин оболор күүтэллэр дуо?
Мийгин үерэ-жетэ көрсөлтөр дуо?

Онно тираах кулаахлар сипсийдэ
Оболор оскулолаба бааран эрэллэр,

Онно өйдөхөтөрү эрэ күүтэллэр.
Онно энгинин ким да ылбы суюба!

ЫЫТААЧЫ:

Ону баараа оболорбут бийнэнэрэ
Олус-олус өйдөөхөтөр
Онно кинилтири үүтэллэр
Оскулолаба олох ылаллар.

ДҮЭЭГ БААБА:
Олго ончу сымыалапама,
Олго оп-бу булолума.
Ама хайван оннук булолуй,
Ама оннук булолбай?

ЫХТААЧЫ:
Эрзэмжт булолаххна эмээхсин,
Эрзэнэн экспозицээнээ кинилэри.

ДҮЭЭГ БААБА:
Дээ эрэ, бэлэнэйн
Дэдэгти-дээзбэ ыйнтынларбар.

Сибэйтэн кумаабы ороон танаарар.

1. Хара чынчаахтар опоролпор
Хас бийрдии линисэ

Ким кинилэри тайынбай? (*Буухубалар*).

2. Маган хаардар булоламыт
Маган сүолу дускаада халлпарахгыт (*Мизэг*).

3. Отут ус эдьийидилэр
Ончу тэбис-тэннэр

Кинилэри барилгарын билин

Кинэгэн илмийлэх булгуун. (*Буухубалар*).

4. Кинигин илмийлтиэр ыньяхгыт
Кылласка опорохгут... (*Гаартгалар*).

ДҮЭЭГ БААБА:

Бары минин сөхтөрдүгүт
Бастакы кылласка сөттөх эбиккит.

ЫХТААЧЫ:

Чуораан тыанааты
Тохобул булола?

ДҮЭЭГ БААБА:
Уййой, тох булола?
Чохтуучу көрөнгүүт
Тохобулга сынъянын.

ДҮЭЭГ БААБА:

Чэмэлтичи көрөнгүүт
Чуопчайар тойжлун истин.
Бэрт бэниэлгэй эмээхсиммин
Биэнсийбэ да опордорбун

ЫХТААЧЫ:
Бары минигин керүн,
Бэрэг дин сэргээн истин.

ОБОЛОР:
Аны оболор чистушкапарын истин.
Бэниэлгэй чистушканы истин,
Бары Уерун-кётүн, сэргээн,
Куплааххытын харыстаан,

Кумаабынан буулзэн. Ух-ух-ух!
Ийзбинээн баран инэбит,
Икиэн бүжет тутабыт
Арай сибэжкибит мэндэзэн
Даммытын суурин кэбистибит. Ух-ух-ух!
Тараас улбут идэйдэ
Тэгэрээтин сүгэрдэ

Күнүн авай тэгэрээтин
Көрдүүртэн соло булбата.

ДҮЭЭГ БААБА:

Ырыабыт-тойжлут ыраахтан
Ыраахха дээрэйрэйдин,
Этэн-тынан, арапдьгытан
Эмээхсчини, милин, атаарын.

ДҮЭЭГ БААБА:
Дыээгэ Бааба сиппирин минэн көтөн баар.

ЫХТААЧЫ:

Эмийн чуорзан тыанааты
Этгийн эрчийэр дыкти дъарьк
Энглигичи барыгытн ынтырар.

ИККИЭН:
Музыканан Мики-Маустуун кириллээр. Иккисэн сумжалаахтар.
ДҮЭЭГ БААБА:
Көрүн бу, учугалгыт
Кестүүлээх сумка ынтыта.
Сумжакыт ингээр ултуу
Сэкирият саанан сыйтар.
Таабырмын тайяаххыт
Туюу баарын билиэххит.
А буухубаттан я дылы
Арасас баарта манна баар (*буухубарага*).
Уруулчанан сурнаарга энэхээ
Уонна туюу наада буолары? (*тэгэрээт*).
Онтон албануу кыраасалыахыт
Онно бийнэхээ туюу тимижотих? (*енгьеэх харандаас*).
Туюхут да сүлэтин наадатыгар
Туюу бинижээ ёссе нааддныг? (*ленэл*).
МИККИ-МАУС:
Мин сумжабын көрдөрүүм
Бу үүмэйим хаттабына
Бэлэм мэлдьи булолон наада (*сок оруур*).
Миэхэ ёссе наада буолую
Миннүүгэс ас ерүүтн (*хэмжээт*).
Баарар уроокка хойтум динэн
Будильник уктан кэлбитетим (*будильник*).
МИККИ-МАУС:
Олус да маладынскын,
Онтон учебниктарын ханна уурабын?

ЫЫТААЧЧЫ:

Оболоор, Мижки-Мауска
Оскулола бары тух наадатын
Бары бынааран биэржүйнг,
Бартыбыалыгар угобун.

«Бартыбыал хоммуу» ооннуу. Сорохторго көмөнүү.

ЫЫТААЧЧЫ:

Эмис чуорсан тынаата,
Эңгитин уруоекка ыңгыда
Аны бийлигинин ырыя уругога күттэр.

Музыканан Шапокляк кирэр.
ШАПОКЛЯК:

Энгити бу кимнээххитий?
Эмис муннум дуу, тугуй?

ЫЫТААЧЧЫ:

Уой, бу киммит тийжэн кэлпээ.
ШАПОКЛЯК:

Күн сиригер күнбантан
Күнбазан санааллаах буолабын,
Бинили Ларисапын икиэммиттэн
Бары, бары куотан хаалгапар.

ЫЫТААЧЧЫ:

Ээ, Шапокляк эмээхсин дии!

ШАПОКЛЯК:

Дыа, билгигин мингин
Дээబэлээхлин тайидыгт.
Оскулола бара сырьттым
Ону-маны барытын ыстым.
Дээ, билгигин эниэхэ
Дээбэлээх лэнжинин киллэриэм.
Бу алгаах арагайжанан
Баадар баадалыры элөрүүхүг.
Бу бастилиятинен барытайшдады
Барыларын элөрүүхүг.
Түнчүк таанын алдьатагра
Терүт наадалаах таас бу.

Суржэлимир, оболпору күттүүр.

ЫЫТААЧЧЫ:

Киэр гын, бааларын
Куттаама олох оболпору.

ШАПОКЛЯК:

Оо, дье опуунун сыйайдым
Огоро түнүү чөнөчеке,
Опорон эрэ угтуудар, ики күтүүх кириллэр. Иккىнч үркүүлүүлүп.

ИККИЭН:

Биңиги табаарыспытын Шапоклякты көрдүгүт дуо?
Уңугуннара сатыр уулкүтбат. Музыка тынаңттан нәнилээ уүнктар.

ШАПОКЛЯК:

Барткэ таптыр күтүйхтарым
Бу оболпор ханна баралларын билэбийэт?
Кинилэр бары оскуолола бараллар.

КҮТҮЙХТАР:

Оскулола баран аабыаххыг (Да)
Оскулола барын суруюухху? (Да)
Онно баран үхсүүххү? (Суох)
Онно бары мәннитиэххит? (Суох)
Очиою бары биэнни ылыххыт? (Да).

ШАПОКЛЯК:

Энлии хантан күүс ылабыт,
Эмис да бары бынайтыт,
Элэннэтэн сурдээх сымсабыт,
Этийн хантан маны барытын ыллыгыт?
ЫЫТААЧЧЫ:
Билигин оболпор эпипеттэрин истинч.
1 ОБО:
Күнүнэн буолбакка чаас саайы
Күнүнүүхүгүт биңиги
Хас сарсыарада аайы
Хайлан да зарядкалыйбыт.
2 ОБО:
Тынныйыттан күттаммалыт
Тобдо диктэхээз эрчиллэббит,
Эми мэнэ испептит
Эпипите бинир: эрнинши.

Спортивный үнүү.

ШАПОКЛЯК:

Энээхэ мәнэйдээн эрэйн көрбөлүүн.

КҮТҮЙХТАР:

Оскулола салтты айнанаан,
Ончы туохтан да голлуман.

БАРЫ:

Бары угченоу бацарабыт
Барыгытгар дөлпү-сортуу.

ИННЭЭБИТЭ:

ҮЕРЭН-КӨТЕН ТУРАМЫТ	
ҮЕРЭНЭРГЭ БЭЛЭММИТ	5
ОСКУОЛАБА БАРАРЫН	
ОЛУС, ОЛУС КҮҮТЭБИН	
БЫРАНДАЙ, ТАПТАЛЛААХ ДЭТСАДЛЫТ	11
АЛДАСКА КӨРСӨБҮТ,	13
АЛДАСТАН АТААРАБЫТ	16
ОЛУС БИНГИ УЛААТЫЫГТ,	
ОСКУОЛА ДЬОНО БУОЛЛУБУТ	18